

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра всесвітньої історії

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

Історія світової культури

підготовки бакалавра

галузі знань: 01 Освіта/Педагогіка

спеціальності: 014. Середня освіта

спеціалізації: 014.03 Середня освіта (Історія)

освітньо-професійної програми: Середня освіта. Історія, правознавство

Силабус нормативного освітнього компонента «Історія світової культури» для здобувачів освітнього рівня «бакалавр», галузі знань «01 Освіта / Педагогіка», спеціальності «014 Середня освіта», спеціалізації «014.03 Середня освіта (Історія)», освітньо-професійної програми «Середня освіта. Історія, правознавство» (2023).

Розробник: Лариса Петрівна Шваб, доцентка кафедри всесвітньої історії, кандидатка історичних наук

Погоджено:

Гарант освітньої-професійної програми
Хлібовська

Ганна

Силабус нормативного освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри всесвітньої історії.
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 року

Завідувачка кафедри

Людмила Стрільчук

I. Опис нормативного освітнього компонента

1. Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика нормативного освітнього компонента
Денна форми навчання	Галузь знань : <i>01 Освіта / Педагогіка</i> Спеціальність: <i>014 Середня освіта</i>	Нормативний курс циклу професійної підготовки Рік навчання – 4 Семестр – 8
Загальний обсяг годин / кредитів: 90 / 3	Спеціалізація: <i>014.03 Середня освіта (Історія)</i> Освітня програма : <i>Середня освіта. Історія, правознавство</i>	Лекції – 30 годин Семінари – 24 годин Індивідуальні
ІНДЗ: немає	<i>Середня освіта. Історія, правознавство</i> Ступінь вищої освіти : <i>бакалавр</i>	Самостійна робота – 26 години Консультації – 10 годин Форма контролю - екзамен
Мова навчання		<i>Українська</i>

1.2. Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика нормативного освітнього компонента
Заочна форми навчання	Галузь знань: <i>01 Освіта/Педагогіка</i> Спеціальність: <i>014 Середня освіта (Історія)</i>	Нормативний курс циклу професійної підготовки Рік навчання – 5 Семестр – 8
Загальний обсяг годин / кредитів: 90/ 3	Спеціалізація: <i>014.03 Середня освіта (Історія)</i> Освітня програма: <i>Середня освіта. Історія, правознавство</i>	Лекції – 14 годин Семінари – 12 годин Індивідуальні
ІНДЗ: немає	<i>Середня освіта. Історія, правознавство</i> Ступінь вищої освіти: <i>бакалавр</i>	Самостійна робота – 54 години Консультації – 10 годин Форма контролю – екзамен
Мова навчання		<i>Українська</i>

II. Інформація про викладача

Шваб Лариса Петрівна
Кандидатка історичних наук
Доцентка кафедри всесвітньої історії
Контактна інформація : lesyashvab@gmail.com
Посилання на розклад : <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис нормативного освітнього компонента

1. Анотація

Термін «культура» (від лат. *cultura* – оброблення, виховання, розвиток, освіта) відображає історично зумовлений рівень розвитку суспільства, творчих сил, здібностей людини, а також творіння нею матеріальних і духовних благ, які зберігаються і передаються нащадкам як пам'ять про них самих. Культура, як категорія, ємка за змістом – від предметних результатів діяльності до ідей, що ґрунтуються на освіті; від творчого виявлення до моральних та етичних принципів, що реалізуються в діяльності людини та

ін. Культура розглядатиметься за логікою історичного розвитку. Пояснення природи культури спиратиметься на аналіз сутності історичного процесу, специфіки розвитку Людини в процесі історії. Історична наука досягла значних успіхів у вивченні історії та теорії культури конкретних епох, регіонів, специфіки її структурних елементів, методології дослідження культури як соціальної пам'яті людства тощо. В навчальній дисципліні «Історія світової культури» буде запропоновано «пройти» довгий історичний шлях від часу Homo sapiens до Людини, що здійснила Аграрну, Промислову, Наукову революції, завдяки яким не тільки надала нових форм природі, що її оточувала, але й змінила власну природу.

Історія світової культури вивчатиметься від ранніх її форм до початку XXI століття з наголосом на європейській культурі. Реконструкція культурно-історичного процесу тісно пов'язана з висвітленням теорії культури – проблем етносу, мови, колективного мислення, процесу творчості тощо. Вивчення навчальної дисципліни базується на численних культурно-творчих джерелах, які допоможуть зрозуміти й оцінити пам'ятки культури загальнолюдського значення.

2. Пререквізити

Нормативний освітній компонент «Історія світової культури» тісно пов'язаний міждисциплінарними зв'язками з нормативними ОК «Історія первісного суспільства та Стародавнього Сходу», «Історія Стародавніх Греції та Риму», «Історія середніх віків країн Західної Європи», «Історія країн Центральної та Південно-Східної Європи середніх віків та нового часу», «Історія країн Західної Європи та Північної Америки нового часу», «Історія країн Східної Європи середніх віків та нового часу», «Сучасні історія країн Центрально-Східної Європи», «Сучасні історія країн Західної Європи та Північної Америки».

3. Постреквізити

Нормативний освітній компонент «Історія світової культури» завершує цикл теоретичної підготовки здобувачів ОПП «Середня освіта. Історія, правознавство»; логічно довершує розуміння глобального історичного процесу у сукупності причинно-наслідкових зв'язків, його тяглості та взаємопов'язаності регіональних історичних і культурних процесів; формує розуміння і навички міждисциплінарних наукових досліджень.

Набутий рівень науково-теоретичних знань дозволяє здобувачам ОПП самостійно впроваджувати освітню та науково-дослідну роботу, у межах предметного поля даної навчальної дисципліни, підготувати бакалаврську кваліфікаційну роботу і продовжити дослідження даної тематики на освітньому рівні магістр.

4. Мета і завдання

4.1. Мета нормативного освітнього компонента полягає у засвоєнні історії культурної спадщини народів світу; формуванні фахівців з естетичними, етичними й гуманними цілями життя й культурною поведінки; засвоєння методів донесення знань з історії культури здобувачам освіти в закладах загальної середньої освіти.

4.2. Завданням нормативного освітнього компонента є: засвоєння закономірностей, тенденцій, законів, принципів, цивілізаційних ознаки, суб'єктивних факторів культури; долучення до споглядання, читання, слухання творів мистецтва й формування навичок їх сприйняття і розуміння; вироблення аналітичного мислення в категоріях історії культури; прищеплення естетичних й етичних смаків та уподобань;

виховання ціннісного ставлення до Світу, Природи, Людини; засвоєння базових і концептуальних понять історії світової культури; вивчення мистецьких набутоків і досягнень видатних митців світу.

5. Результати вивчення, компетентності

У результаті вивчення вибіркового освітнього компонента здобувачі набувають спеціалізовані й концептуальні знання. Уміти застосовувати набуті знання у якнайширшій сфері майбутньої діяльності. Формують зрозумілу й недвозначну позицію щодо ціннісних орієнтацій, ґрунтованих на предметі навчальної дисципліни, й доносити їх до професійного й непрофесійного оточення. Набувають мотивацію для продовження навчання, як засобу успішного розв'язання складних задач діяльності й сенсу життя.

5.1. Програмні результати навчання

Програмні результати навчання (ПРН) Для спеціальності 014. Середня освіта (Історія)	ПРН1. Демонструє знання змісту фундаментальних і спеціальних галузей історичної науки та спеціальних історичних дисциплін, пояснює і характеризує історичні процеси і події у їх порівнянні та взаємозв'язку
	ПРН2. Знає і аналізує сучасні наукові дослідження з проблем вітчизняної та всесвітньої історії, спеціальних дисциплін та імплементує знання у навчальну і практичну діяльність
	ПРН3. Орієнтується в історичному часі, застосовуючи періодизацію, характеризувати суспільні явища в розвитку, вільно оперує спеціальною термінологією
	ПРН9. Цінує різноманіття та мультикультурність; ідентифікувати себе у системах загальнолюдських і національних цінностей, керується в педагогічній діяльності принципами толерантності, діалогу й співробітництва

5.2. Компетентності предметної спеціальності (ПК) 014.03 Середня освіта (історія)

ПК 014.03 Середня освіта (Історія)	ПК 1. Знання та розуміння змісту й методології фундаментальних і спеціальних історичних дисциплін
	ПК 2. Знання сучасних досліджень в галузі історії
	ПК 3. Знання категоріально-понятійного апарату історичної науки, здатність орієнтуватися у науковій періодизації історії, використовувати її як спосіб пізнання історичного процесу.
	ПК 4. Здатність інтегрувати набуті знання соціальних та гуманітарних наук в самостійну систему, виявляти цілісність знань та умінь.
	ПК 5. Здатність розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот.

5.3. Компетентності

Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки,
--	--

	психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях
	ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності
	ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій
	ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу

6. Структура нормативного освітнього компонента

6.1. Денна форма навчання

Назва змістових модулів і тем		Разом	Лекції	Сем-ри	Сам-на роб.	Кон-ції	Форма контр./ бали
<i>Змістовий модуль 1. Культура древніх та середньовічних цивілізацій</i>							
Тема 1	Поняття культури. Принципи класифікації культурної еволюції та її етапи	4,75	2	-	2	0,75	Опитування/ 12 балів
Тема 2	Ранні форми культури	4,75	2	-	2	0,75	Опитування/ 12 балів
Тема 3	Культура Стародавнього Сходу	6,25	2	2	1,75	0,5	Опитування/ 12 балів
Тема 4	Антична культура: Стародавня Греція	6,25	2	2	1,75	0,5	Опитування/ 12 балів
Тема 5	Антична культура: Стародавній Рим	6,25	2	2	1,75	0,5	Опитування/ 12 балів
Тема 6	Культура Візантії	6,25	2	2	1,75	0,5	Опитування/ 12 балів
Тема 7	Культура Середньовіччя	6,25	2	2	1,75	0,5	Опитування/ 12 балів
Тема 8	Культура Відродження	6,25	2	2	1,75	0,5	Опитування/ 12 балів
Тема 9	Реформація і культура	6,25	2	2	1,75	0,5	Опитування/ 12 балів
Разом за змістовий модуль 2		53,25	18	14	16,25	5	Поточний контроль / 20 Підсумковий контроль / 30
<i>Модуль 2. Культура Нового часу</i>							

Тема 10	Поняття культури Нового часу	3,5	2	-	1	0,5	Опитування/ 12 балів
Тема 11	Культура доби Просвітництва	6,25	2	2	1,75	0,5	Опитування/ 12 балів
Тема 12	Західноєвропейська культура XIX століття	6,25	2	2	1,75	0,5	Опитування/ 12 балів
Тема 13	Культура XX – початку XXI століть	6,25	2	2	1,75	0,5	Опитування/ 12 балів
Тема 14	Підсумок: художні стилі і напрями історії світової культури	6,25	2	2	1,75	0,5	Опитування/ 12 балів
Тема 15	Вивчення історії світової культури в шкільному курсі історії	8,25	2	2	1,75	2,5	Опитування/ 12 балів
Разом за змістовий модуль 2		36,75	12	10	9,75	5	Поточний контроль / 20 Підсумковий контроль / 30
Разом за змістові модулі 1,2		90	30	24	26	10	Поточний контроль /40 Підсумковий контроль / 60
Види підсумкових робіт							Екзамен / 60
Модульна контрольна робота							МКР (1) / 30 МКР (2) / 30 / 60
ІНДЗ							-
Інше							-
Разом годин / балів		90	30 / 0	24 / 40	26 / 0	10 / 0	90 / 40+60=100

5.2. Заочна форма навчання

Назва змістових модулів і тем	Разом	Лекції	Сем-ри	Сам-на роб.	Кон-ції	Форма контр./ бали
<i>Змістовий модуль 1. Культура давніх та середньовічних цивілізацій</i>						
Тема 1	Ранні форми культури	9,4	2	-	6,4	1 Опитування/ 12 балів
Тема 2	Культура стародавнього Сходу	8,4	2	2	3,4	1 Опитування/ 12 балів
Тема 3	Антична культура: Стародавні Греція і Рим	8,4	2	2	3,4	1 Опитування/ 12 балів
Тема 4	Культура Візантії	8,4	2	2	3,4	1 Опитування/ 12 балів
Тема 5	Культура	9,4	2	-	6,4	1 Опитування/

	Середньовіччя						12 балів
Тема 6	Культура Відродження	9,4	-	2	6,4	1	Опитування/ 12 балів
Разом за змістовий модуль 1.		53,4	10	8	29,4	6	Поточний контроль / 20 Підсумковий контроль / 30
<i>Змістовий модуль 2. Культура Нових часів</i>							
Тема 7	Реформація та становлення культури Нового часу	9,4	-	-	8,4	1	Опитування/ 12 балів
Тема 8	Західноєвропейська культура доби Просвітництва	9,4	-	2	6,4	1	Опитування/ 12 балів
Тема 9	Західноєвропейська культура ХІХ – початку ХХІ століть	8,4	2	2	3,4	1	Опитування/ 12 балів
Тема 10	Вивчення історії світової культури в шкільному курсі історії	9,4	2	-	6,4	1	Опитування/ 12 балів
Разом за змістовий модуль 2.		36,6	4	4	21,6	4	Поточний контроль / 20 Підсумковий контроль / 30
Разом за змістовий модуль 1,2		90	14	12	24,6	10	Поточний контроль / 20+20=40 Підсумковий контроль / 60
Види підсумкових робіт							Екзамен / 60
Модульна контрольна робота							МКР (1) / 30 МКР (2) / 30 / 60
ІНДЗ							-
Інше							-
Разом годин / балів		90	14	12	54	10	90 / 40+60=100

7. Самостійна робота

Самостійна робота здобувачів реалізується для засвоєння тем, винесених на лекційні, семінарські й самостійні заняття. Час самостійної роботи здобувачів становить 82 години і передбачає опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. Результати самостійної підготовки перевіряються на семінарських заняттях, під час написання модульних контрольних робіт та складання екзамену. Питання, які виникають під час самостійної роботи, здобувачі з'ясовують під час навчальних консультацій із викладачем.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача. Здобувач зобов'язаний відвідувати лекційні та семінарські заняття. В аудиторії зберігається дружня, творча, відкрита до наполегливої праці й конструктивної критики атмосфера. Усі завдання, передбачені програмою, виконуються у встановлений термін.

Політика викладача щодо поточного оцінювання. Поточний контроль якості навчання застосовується під час проведення семінарських занять. Акцент робиться на глибину знань, на ясні, конкретні, логічно і самостійно збудовані відповіді, на знання змісту рекомендованої літератури, на уміння виділити головне з викладеного матеріалу.

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах змістового модуля. Оцінюється виступ на семінарському, чи практичному занятті.

Загальні критерії оцінювання:

«відмінно» – здобувач виявив всебічні систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, опрацював основну та додаткову літературу; виявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. Допускається 1 – 2 незначних неточностей;

«добре» – здобувач виявив у цілому добрі знання навчального матеріалу при виконанні завдань, але припустився низки незначних помилок; опрацював основну рекомендовану літературу; показав систематичні знання із дисципліни; здатний самостійно використовувати та поповнювати знання у процесі подальшого навчання та професійної діяльності;

«задовільно» – здобувач виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився із основною рекомендованою літературою; припустив значну кількість помилок або недоліків під час відповіді на питання (чи виконання завдань), але може усунути їх самостійно;

«незадовільно» – здобувач має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; припускається принципових помилок при відповідях чи виконанні завдань.

Під час виступу або повідомлення на семінарському занятті оцінюються такі компоненти:

- презентація (графічний матеріал до виступу);
- повнота і лаконічність розкриття теми;
- якість інформації;
- самостійність та креативність;
- дотримання часового критерію доповіді (виступу).

Модульний контроль (рубіжне оцінювання)

Модульне оцінювання здійснюється в межах блоків змістових модулів, що включають відповіді на семінарських заняттях і контрольну роботу модуля (перший і другий модульний контроль). Оцінка за блок змістових модулів виставляється як середньозважена за такими результатами:

- результати поточного оцінювання виступу на семінарському занятті;
- письмове опитування за блоками змістового модуля (перший і другий модульний контроль);
- результати рубіжного контролю відбиваються у журналі обліку навчальних занять.

Правила стосовно зарахування пропущених занять. Здобувач зобов'язаний відвідувати лекційні та семінарські заняття. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. У разі вимушеної відсутності, здобувач зобов'язаний самостійно опрацювати тему пропущеного заняття і подати викладачеві конспект. Викладач оцінює рівень засвоєння самостійно опрацьованого матеріалу у відведений ним час (див. нижче). Отриманий бал зараховується до поточного оцінювання.

Підсумкове оцінювання. Процедура підсумкового оцінювання здійснюється згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Polozh_pro_otzin_Ped_redMED.pdf

Політика щодо академічної доброчесності. Викладач і здобувач у навчальному процесі на взаємно дотримуються «Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки», затвердженого 30 жовтня 2020 року (див. за посиланням: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Рубіжний контроль здійснюється після завершення лекційних та семінарських занять, передбачених змістовим модулем (Змістовий модуль 1 і 2). Відпрацювання пропущених семінарських здійснюється до початку наступного семінарського заняття згідно розкладу. здобувачі, чия відсутність пов'язана зі станом здоров'я і підтвержена відповідним документом, відпрацьовують пропущені заняття за домовленістю із викладачем.

Час написання модульної контрольної роботи повідомляється викладачем на початку вивчення змістового модуля (Змістовий модуль 1 і 2).

Складання екзамену, перескладання екзамену та складання екзамену комісії відбувається під час заліково-екзаменаційної сесії за розкладом, який оприлюднюється за місяць до її початку.

Політика щодо дотримання академічної доброчесності. Під час виконання завдань обов'язкове дотримання принципів академічної доброчесності, а саме: заборонено привласнювати результати інтелектуальної діяльності інших осіб. Отже, при оформленні рефератів, індивідуальних завдань, курсових робіт тощо, необхідно подавати покликання на джерело інформації. Жодна форма порушення академічної доброчесності (недбайливе цитування, плагіат, неповажне ставлення до учасників освітнього процесу тощо) недопустимі. У випадку таких дій будуть задіяні санкції відповідно до «Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету», ухваленому 30 жовтня 2020 року (текст Кодексу див. за посиланням: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

Політика щодо визнання результатів навчання в неформальній освіті. Починаючи з другого семестру, визнаються результати навчання, отримані в неформальній освіті (професійні курси, тренінги, онлайн-освіта), які за тематикою відповідають освітньому компоненту. Інформація щодо процедури зарахування результатів неформальної освіти див. у «Положенні про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» від 29 червня 2022 року за посиланням: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_pdf

V. Підсумкове оцінювання

Підсумкове оцінювання проводиться за результатами першого та другого рубіжних контролів та у формі екзамену. Екзамен є обов'язковим для здобувачів, які отримали менше 75 балів за результатами рубіжних контролів. Здобувачі, які отримали більше 75 балів, мають право скласти екзамен із метою підвищення підсумкового балу. Екзамен відбувається віч-на-віч із викладачем в аудиторії. Білети містять по три питання із списку

«питань для контролю», з якими здобувач знайомиться на початку вивчення змістового модуля (Змістовий модуль 1 і 2).

Шкала та критерії оцінювання

Оцінки			Критерії
за шкалою ECTS	за національною шкалою	за шкалою Університету	
A «Відмінно»	«Відмінно»	90 – 100 балів	Здобувач виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
B «Дуже добре»	«Добре»	82 – 89	Здобувач виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
C «Добре»		75 – 81	Здобувач виявив у цілому добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку незначних помилок; опрацював основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичні знання з дисципліни; здатний самостійно використовувати та поповнювати знання у процесі подальшого навчання та професійної діяльності.
D «Задовільно»	«Задовільно»	66 – 74	Здобувач виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно.
E «Достатньо»		60 – 65	Здобувач виявив мінімальні знання основного навчального матеріалу

			дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значні помилки у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
F «Незадовільно»	«Незадовільно»	1 – 59	Здобувач не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

VI. Питання для підсумкового контролю

Поняття «культури». Принципи класифікації культурної еволюції та її етапи

1. Поняття «культура»
2. Принципи класифікації культурної еволюції
3. Основні етапи культурної еволюції
- Ранні форми культури**
4. Культура збирання і полювання
5. Неолітична революція й культура раннього землеробства
- Культура Стародавнього Сходу**
6. Культура Месопотамії
7. Релігія, культи, обряди Месопотамії
8. Міфологія, філософська поезія Месопотамії
9. Право Месопотамії
10. Архітектура Месопотамії
11. Культура Стародавнього Єгипту
12. Міфологія, релігія, культи, обряди Стародавнього Єгипту
13. Релігійно-філософська поезія Стародавнього Єгипту
14. Художнє мистецтво, скульптура, архітектура Стародавнього Єгипту
- Антична культура : Стародавня Греція**
15. Егейська, або крито-мікенська культура
16. Культура Греції архаїчного періоду
17. Грецька культура класичного періоду
18. Елліністична культура
- Антична культура : Стародавній Рим**
19. Культура раннього Риму
20. Культура епохи республіки
21. Культура епохи імперії
22. Виникнення християнства

Культура Візантії

23. Візантія в історії світової культури
24. Філософська думка Візантії
25. Література Візантії
26. Освіта Візантії
27. Музика Візантії
28. Художнє мистецтво й архітектура Візантії

Культура Середньовіччя

29. Історичні передумови формування середньовічної культури
30. Характерні риси культури раннього середньовіччя
31. Культура Європи IX – XIII століть

Культура Відродження

32. Історичні передумови становлення культури Відродження
33. Гуманізм як ідеологія Відродження
34. Поезія, проза, драматургія Відродження

Реформація і культура

35. Соціально-політичні й економічні витоки Реформації
36. Ідейний зміст Реформації
37. Німецький гуманізм
38. Біблія як ідейне джерело Реформації
39. Мистецтво доби Реформації

Поняття культури Нового часу

40. Засади новоевропейської ментальності
41. Періодизація культури Нового часу
42. Основні характеристики культури Нового часу

Культура доби Просвітництва

43. Витоки та основні характеристики культури Просвітництва
44. «Перший філософ» Жан Жак Руссо та його прогресивні ідеї
45. Вплив Французької революції на культуру
46. Тенденції розвитку мистецтва
47. Просвітницька література
48. Європейська музика XVIII століття
49. Скульптура, архітектура, живопис епохи Просвітництва

Західноєвропейська культура XIX століття

50. Культура Європи в першій половині XIX століття
51. Німецька філософія як загальноєвропейське надбання
52. Культура Європи в другій половині XIX століття
53. Від романтизму до реалізму : європейська література XIX століття
54. Від романтизму до реалізму : європейська архітектура, скульптура, живопис XIX століття
55. Від романтизму до реалізму : європейська музика XIX століття

Культура модернізму

56. Поняття «культури модернізму»
57. Тенденції європейської культури першої половини XX століття
58. Європейська література першої половини XX століття
59. Американська література першої половини XX століття
60. Музика першої половини XX століття
61. Художні стилі і напрямки в архітектурі та живописі першої половини XX століття

Культура постмодернізму

62. Поняття «культури постмодернізму»
63. Масова та елітарна культури

64. Кітч і кемп як тенденції європейської культури другої половини ХХ – початку ХХІ століття
65. Європейська література другої половини ХХ – початку ХХІ століття
66. Американська література другої половини ХХ – початку ХХІ століття
67. Феномен мультикультуризму в американській літературі : Аскольд Мельничук
68. Американська та європейська музика другої половини ХХ – початку ХХІ століття
69. Художні стилі і напрямки в архітектурі та живописі першої половини ХХ століття
70. Художні стилі і напрями історії світової культури
71. Художні стилі і напрями історії світової культури
72. Методика вивчення історії світової культури у закладах загальної середньої освіти
73. Інноваційні інструменти вивчення історії світової культури в шкільному курсі історії

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Посібники

1. Історія світової культури / Л. Левчук, В. Гриценко, В. Єфименко, І. Лосев. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 400 с.
2. Історія світової культури. Навчальний посібник / О. Гаврюшенко, В. Шейко, О. Кравченко. Київ : Кондор, 2006. 404 с.
3. Конверський А. Культурологія. Базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Фоліо, 2013. 863 с.
4. Полікарпов В. Лекції з історії світової культури. Київ : Знання, 2000. 359 с.
5. Яковенко Г. Методика навчання історії. Навчально-методичний посібник. Харків : Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.; URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Yakovenko_Halyna/Metodyka_navchannia_istorii_navchalno-metodychnyi_posibnyk.pdf?PHPSESSID=3ad9m8kb4jcj2fppbe17mv8dd2

Дослідження та інтернет-ресурси

6. Балух В. Історія античної цивілізації : В 3-х томах. Чернівці : Наші книги, 2016. Т. 1 : Стародавня Греція. Чернівці : Наші книги, 2016. Т. 1 : Стародавня Греція. 656 с. ; Т. 2 : Стародавній Рим. 848 с. ; Т. 3 : Практикум. 607 с.
7. Barry P. Beginning Theory : An Introduction to Literary and Cultural Theory. URL : <https://staffnew.uny.ac.id/upload/132299491/pendidikan/beginningtheoryanintroductionto-literaryandculturaltheorysecondedition.pdf> ; також : Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / пер. з англ. О. Погинайко ; наук. редактор Р. Семків. Київ : Смолоскип, 2008. 360 с.
8. Bloom H. The Western Canon. The books and school of the ages. URL : file:///C:/Users/Downloads/Harold_Bloom_The_Western_Canon_The_Books_and_Schools_of_the_Ages.pdf ; також: Блум Г. Західний канон: Книги на тлі епох / пер. з англ. Р. Семків, О. Радомська та ін. Київ : Вид-во «Факт», 2007. 720 с.
9. Висоцька Н. Концепція мультикультуризму як чинник розвитку літератури США кінця ХХ – початку ХХІ століть. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2012. 400 с.
10. Huizinga J. The Autumn of the Middle Ages. Chicago : University of Chicago Press, 1996. 490 p. ;

- також : Гейзінга Й. Осінь середньовіччя. URL : <https://www.rulit.me/books/osensrednevekovya-read-86148-1.html>
11. Gombrich E. N. The Story of Art. London : Phaidon Press. 688 p. ;
також: Гомбріх Е. Історія мистецтва (рос.). URL :
https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/gombr/index.php
  12. Le Goff J. Medieval Civilization 400 – 1500. URL :
https://monoskop.org/images/6/6a/Le_Goff_Jacques_Medieval_Civilization_1992.pdf
  13. Павличко С. Теорія літератури. Видання друге. Київ : Видавництво Соломія Павличко «Основи», 2009. 679 с.
  14. Паскаль Б. Думки / пер. з фр. А. Перепадя, О. Хома. Київ : Дух і Літера, 2009. 704 с.
  15. Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки / за редакц. М. Зубрицької. Львів : «Літопис», 1996. 633 с.
  16. Storey J. Cultural the Ory and popular Culture. URL :
https://www.academia.edu/30246506/Cultural_Theory_and_Popular_Culture_A_Reader \$
також : Сторі Д. Теорія культури та масова культура / пер. з англ. Сергія Савченка. Київ : Акта, 2005. 362 с.
  17. Shvab A., Shvab L. In search of national identity: from the life of Volyn family of the Levchanivskis. *Східноєвропейський історичний вісник*. Special issue: Scientific Conference Proceedings. Drohobych, 2019. S. 145–155.
  18. Шваб Л. Американський постмодерний театр. *Актуальні філософські, політологічні та культурологічні проблеми розвитку людини і суспільства у динамічному та глобалізованому світі : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції*, м. Київ, 11–12 лютого 2022 р. Київ : Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2022. С. 93–97.
  19. Шваб Л. Ментальні основи антропоцентризму в культурі Нового часу. *International scientific journal «Grail of Science»*. 2022. №17. S. 497–503. URL:
<https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/article/view/489/495>
  20. Білик В., Шваб Л. Духовні та культурно-релігійні витоки Реформації. *Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей*. Чернівці: Друк. Чернівецького національного університету. 2022. Т. 46. С. 167–175.